

DE TWEEDE KAMERVERKIEZINGEN VAN 22 JANUARI 2003

EXTRA EDITIE

De campagne voor de verkiezingen van 22 januari 2003 is begonnen. Belangrijkste issues in de programma's zijn de economische malaise en de veiligheid. Bij de bevolking heerst een gevoel van onveiligheid. Een gevoel dat zich voor een belangrijk deel uit in een groeiende intolerantie jegens en uitsluiting van de etnische minderheden. Nu de economie achteruit holt, zullen de werknemers van etnische afkomst als eerste de laan uit worden gestuurd. Alles wat betreft buitenlanders wordt door een negatieve bril gezien. In haar treffende kersttoespraak zei onze Koningin: " Met elkaar zoeken naar nieuwe wegen is allerm minst een teken van naïef idealisme maar wordt ingegeven door de harde noodzaak het samen leven inhoud te geven in de praktijk van alledag. Dit vereist wederzijds respect. Laten we trachten verschillen in elkaar te aanvaarden, zonder voorwaarden." Voor onze etnische minderheden is het van belang dat er bewindvoerders komen die dit gedachtegoed delen en die het kunnen en willen uitdragen. Voor Caribische Nederlanders is het aan te bevelen dat wij ons verder richten op kandidaten die affiniteit hebben met onze doelgroepen in Nederland en met onze eilanden in het Caribisch gebied. Wij hebben één Antilliaan op een verkiesbare plaats bij deze verkiezingen: John Leerdam, nummer 17 op de lijst van de Partij van de Arbeid. Dynamisch en capabel. Elders in deze verkiezingseditie van OCaN-info een vraaggesprek met onze kandidaat.

ELEKSHON DI TWEDE KAMER DI DIA 22 DI YANÜARI 2003

Kampaña elektoral pa elekshon di 22 di yanüari 2003 a start. Tópikonan di mas importante ta ekonomia i seguridat. Seka pueblo Ulandes ta reina un sintimentu de inseguridat. Un sintimentu ku pa gran parti ta manifestá su mes den intoleransha kontra i eksklushon di minorianan étniko. Awor ku ekonomia ta bai malu, e prome trahadonan ku lo bai kas ta e mesun hendenan djafó. Tur lokwal ta minoria ta wordu mirá dor di un brel negativo. Den su mensahe di pasku La Reina a bisa : 'Si nos buska huntu kaminda nobo, esaki no ta di ningun manera un señal di idealismo naïef pero ta ser inspirá dor di nesesisdat duru pa duna e bida huntu di tur dia contenido. Esaki ta eksigi respet mutuo. Laga nos trata di akseptá diferensha den otro sin prehuísio'. Pa nos minorianan ta importante pa nos haña gobernantenan ku ta pensa asina, i ku por i ke lucha p'e saki. Nos Hulandes Caribense mester konsentrá tambe riba kandidatonan ku tin afinidat paku nos gruponan na Ulanda i paku nos islanan den region Caribense. Nos Antianonan i Arubanan tin un kandidato riba un puesto eligibel den e elekshon benidero: John Leerdam, number 17 riba lista di Partij van de Arbeid. Dinámiko i kapabel. Den e edishon elektoral aki di OCaN-info un entrevista ku nos kandidato.

Jacques Hermelijn,
eindredacteur

Maak gebruik van uw stemrecht!
Hasi uso di bo derecho di vota!
Make use of your right to vote!

VERKIEZINGEN 22 JANUARI 2003: HERKANSING VOOR DE POLITIEK

Wat er aan voorafging...

Veiligheid, migratie en integratie, en normen en waarden: daarmee scoorde Pim Fortuyn op weg naar de verkiezingen van 15 mei 2002. De uiteindelijke uitslag van de verkiezingen werd beïnvloed door de moord op de populaire populist Fortuyn. De kiezers kozen door de vijandige sfeer in het land voor hun eerste levensbehoefte: zekerheid. In Nederland betekent dat een stem op de christen - democratie: CDA won en mocht de minister-president leveren. De proteststemmers stemden op LPF: deze werd de tweede partij. De paarse regeringspartijen D66, VVD, maar vooral PvdA, verloren dramatisch. CDA, LPF en VVD vormden uiteindelijk een coalitie. Zij schreven een 'strategisch akkoord'.

Twee botsende stijlen

Twee regeerstijlen stonden tegenover elkaar en zorgden voor onvermijdelijke spanning: enerzijds de 'fatsoenlijke' stijl, gebaseerd op normen en waarden. Hierbij werd het woord 'gedogen' verbannen en zouden regels weer naar de letter van de wet moeten worden nageleefd. Anderzijds, de nieuwe stijl, juist tegen de regelzucht: 'ik zeg wat ik denk, ik doe wat ik zeg'.

De gesloten Haagse bestuurscultuur en partijpolitiek zou hiermee moeten worden doorbroken. Met 'proefballonnetjes' werd de gevestigde orde uitgedaagd: terugsturen van criminele Marokkaanse jongeren, overschrijden van de maximumsnelheid, gedwongen mengen van witte en zwarte scholen en woonwijken, de Antillen een provincie van Nederland, invoering doodstraf, alle zogenaamde taboes moesten bespreekbaar worden gemaakt.

Het debat over integratie verscherpte zich. Ook linkse partijen deden hier aan mee. Op niet - integreren door migranten gingen sancties staan. Specifiek beleid voor migranten, als opstap naar participatie in de Nederlandse samenleving, was uit de mode.

Inhoudelijk ging het bijna niet over datgene wat de kiezers bezighield: veiligheid, zorg, onderwijs

en integratie. Dit waren echter wel de belangrijkste beleidsterreinen uit het "strategisch akkoord" van de nieuwe regering. Economische achteruitgang en bezuinigingen kregen de aandacht. Ruzies binnen de LPF en tussen VVD en LPF deden het kabinet opblazen.

22 januari: op wie moet je stemmen?

Voor 22 januari 2003 zijn nieuwe verkiezingen uitgeschreven. De hamvraag voor velen is: op wie moet ik stemmen? Of, op welke partij? OCaN wil u helpen een antwoord te geven op de volgende vragen: Wat hebben de partijen beloofd en wat hebben ze (niet) waargemaakt? Wat willen de partijen nu? Wat zijn de verschillen? Welke consequenties hebben deze voor Antillianen en Arubanen in Nederland en voor de Nederlandse Antillen en Aruba? Integratie en veiligheid zouden inzet worden van de verkiezingen. De media en politici berichtten hierover uitvoerend, niet bepaald in positieve zin. Echter, medio december maakte het kabinet duidelijk dat er tien miljard euro bezuinigd zal moeten worden in de periode 2003 - 2007. Dit kan op drie manieren: de staatsschuld op laten lopen; de belastingen verhogen; of snoeien op de uitgaven.

De Nederlandse bevolking vindt daarom dat economische groei en werkloosheidsbestrijding

de belangrijkste items moeten worden bij de verkiezingen.

De beloftes van de partijen de afgelopen jaren

In de paarse coalitie PvdA, VVD en D66 hadden twee programmapunten prioriteit: het terugdringen van de werkloosheid en terugdringen van het financieringstekort. In beide opzettingen zijn de paarse partijen geslaagd. De werkgelegenheid groeide sterk: de werkloosheid onder leden van etnische minderheden daalde spectaculair. Voor het eerst had Nederland geen financieringstekort. Het terugbetalen van de staatsschuld kon beginnen. De nadruk lag op het vergroten van de welvaart voor alle burgers. Door middel van werk, zo werd geredeneerd, vergroot je integratie. Burgers krijgen een inkomen. Hiermee kunnen ze doen wat ze willen: lid worden van een sportvereniging, bezoeken van film, het volgen van een opleiding, het verbreden van je sociale contacten etc. De inburgering voor nieuwkomers werd verplicht gesteld om zo snelle integratie te bevorderen. D66 en PvdA maakten zich sterk voor halvering van de werkloosheid onder etnische minderheden. Dit lukte. Voor het eerst maakte een kabinet geld vrij voor huisvesting als integratie instrument van Antilliaanse jongeren. D66 minister Van Boxtel werd op dit idee gebracht door overleg met OCaN. Ook kregen gemeenten waar relatief veel laagopgeleide, nieuwkomende Antillianen wonen, die specifieke problemen hebben met aansluiting in de Nederlandse samenleving, extra geld. De voogdijregeling voor minderjarige Antilliaanse nieuwkomers kreeg langzaam maar zeker vorm. Voorts installeerde het kabinet de Commissie Antilliaans Medeburgerschap, die door middel van een onderzoek een advies zou moeten uitbrengen aan het kabinet naar de aanpak van criminaliteit onder Antillianen in Nederland. Gevolg van het advies is, dat er een nieuw onderzoek komt naar hoe bestaande

(Antilliaanse en Arubaanse) infrastructuur de betreffende doelgroep bereikt en hoe deze oplossingen kan aandragen voor verbetering in de situatie van de kansloze groep jonge, laagopgeleide nieuwkomers uit de Antillen. Van de ongekende welvaart profiteerde niet iedereen. Voor een klein gedeelte - vaak laagopgeleide nieuwkomers en oudkomers - bleven 'poorten gesloten': discriminatie bij het zoeken van werk en huisvesting en een vijandige omgeving die je liever ziet gaan dan komen, deden sommigen doen vluchten in 'overlevingsgedrag' of in de criminaliteit. Ook laagopgeleide nieuw- en oudkomers uit de Nederlandse Antillen hadden hier mee te maken. De toestroom van vluchtelingen, asielzoekers, illegalen en laagopgeleide Antillianen kreeg steeds meer media aandacht. Ze werden geassocieerd met de vervreemding en verloedering in volkswijken, met misdaad, drugs en de teloorgang van normen en waarden.

Aan wederzijdse onbekendheid en onbegrip werd in politiek Den Haag niet veel aandacht besteed. De terroristische aanslagen van 11 september 2001 in New York en Washington van fundamentalistische moslims veroorzaakte een grote schok in Nederland. Angst voor 'het vreemde' groeide. Toen het ook nog minder ging met de economie, kregen de mensen genoeg van de zittende politici en kozen voor verandering: LPF en CDA.

In de afgelopen acht jaar was vanwege de economische bloeiperiode oppositie voeren door CDA, GroenLinks en SP niet gemakkelijk. Noemenswaardig is de inzet van GroenLinks voor de Wet Samen, die de arbeidsdeelname van etnische minderheden moest stimuleren. SP vroeg constant aandacht voor de groeiende kloof tussen rijk en arm. CDA onderscheidde zich door te pleiten voor sancties bij het niet nakomen van de inburgeringsplicht.

Antillianen en Arubanen

Als we het hier hebben over Antillianen en Arubanen, dan gaat het om die groep wiens belangen OCaN in eerste instantie behartigt: nieuwkomers en oudkomers met een laag inkomen, die moeite hebben hun weg te vinden in de Nederlandse samenleving, die soms te maken hebben met een meervoudige problematiek: van armoede, huisvesting, discriminatie, inburgering tot het zoeken van werk en scholing.

Koninkrijksrelaties

Over de banden tussen Nederland, Aruba en de Nederlandse Antillen, de 'Koninkrijksrelaties', is in vrijwel geen enkel verkiezingsmanifest voor 2003 iets te vinden. Toch zijn er belangrijke ontwikkelingen op komst: de aanstaande status aparte voor Sint Maarten (eind 2003 wordt hierover een Ronde Tafel Conferentie georganiseerd); de samenwerking tussen de polities wat betreft gegevensuitwisseling van criminelen; het afbouwen binnen 10 jaar van ontwikkelingsgeld voor Aruba; de € 3.300,- die wellicht ook laagopgeleide Antilliaanse en Arubaanse nieuwkomers zullen moeten betalen voor inburgering in Nederland; de uitvoering van de voogdijregeling; de aanpak van de bolletjesslikkers; de huisvestingsplannen voor nieuwkomende jongeren.

Meer controle op rechtshandhaving van Nederland ("de regie in handen nemen") is wat CDA, VVD, PvdA en D66 willen; op andere terreinen van de samenwerking willen ze juist meer autonomie voor de eilanden afzonderlijk. Echt staatkundige veranderingen (wijziging van het Statuut en een 'Antillen à la carte': elk eiland een bijzondere relatie met Nederland), daaraan wil nog geen enkele partij.

Meer aandacht en ontwikkeling voor de Antillen, daarvoor staan SP, GroenLinks en ChristenUnie. Alleen D66 zegt te zijn voor een verplichte inburgering in de Antillen voor jongeren die naar Nederland willen.

'Koninkrijksrelaties' zullen echter ook bij deze verkiezingen geen issue worden.

De partijprogramma's: algemene uitgangspunten

Alle partijen geven prioriteit aan normen en waarden, aan integratie van minderheden en veiligheid op straat. Kwaliteit van zorg, onderwijs en inburgering moet omhoog vinden ook alle partijen. Kinderopvang moet worden uitgebreid, er moeten meer 'gemengde' woonwijken komen, en wie niet wil integreren zal worden gestraft. Hoe dit alles moet worden gerealiseerd, daarover verschillen wel de meningen.

De discussie over integratie gaat bij de meeste partijen voornamelijk over de verplichte inburgeringscursussen voor nieuwkomers, het ontmoedigen van migratie en het tegengaan van illegalen. Veiligheid moet worden verbeterd met 'preventief fouilleren'. Speciale projecten voor minderheden? 'Dat remt alleen maar de integratie.'

Waar partijen zich wel in onderscheiden is op de terreinen economie, werk, vervoer en milieu. Wat betreft werk gaat het over het wel of niet behouden van gesubsidieerde arbeid voor langdurig werkzoekenden. In de discussie over vervoer wil de één meer asfalt, de ander meer openbaar vervoer. En milieu, de één vindt de economische groei belangrijker dan milieu, de ander net andersom.

De richtingen van de partijen verschuiven voornamelijk verder naar rechts en verder naar links, weg van het grauwe midden. De VVD wil opschuiven naar rechts om stemmen af te pakken van de LPF; PvdA, Groen Links en de Socialistische Partij (SP) willen terug naar hun wortels om herkenbaar te zijn voor hun kiezers: naar links, sociaal en progressief. Dit, om zich zo goed mogelijk te kunnen onderscheiden van het CDA en VVD en van elkaar. CDA blijft in het midden om elke denkbare coalitie mogelijk te maken. D66 profileert zich als het 'redelijk alternatief'. VVD en PvdA hebben hun lijsten

vernieuwd en verjongd: deze twee partijen verloren namelijk de meeste stemmen bij de verkiezingen in mei en moeten een andere koers gaan varen.

CDA (LIJST 1) EN VVD (LIJST 3): HET "STRATEGISCH AKKOORD"

Het zou kunnen dat CDA en VVD met elkaar het "strategisch akkoord" (regeerakkoord van CDA, VVD, LPF van het vorige kabinet) willen gaan voortzetten na de verkiezingen. Zij moeten hiervoor wel een meerderheid van de kamerzetels veroveren: 76 van de 150. Nu hebben ze er samen 77 in de opiniepeilingen. In de verkiezingsbeloften spraken CDA en VVD over het investeren in de kwaliteit van de samenleving. Welzijn boven welvaart. Echter, Balkenende (CDA) en Zalm (VVD) gingen sterk bezuinigen. Dit had negatieve gevolgen voor de In- en Doorstroombanen (ID) voor langdurig werkzoekenden, voor mensen die een reïntegratietraject moeten volgen, voor het milieu en voor specifieke projecten voor minderheden, voor sociale huisvesting en ziektekostenverzekering. Zwaar weer voor mensen met een laag inkomen. Het ziet er naar uit dat nieuwkomers - ook laagopgeleiden uit de Antillen en Aruba - de helft van de eigen inburgeringscursus van € 3.300,- moeten financieren, als de plannen van CDA en VVD doorgaan. Inburgering, zeker bij gezinshereniging en gezinsvorming, moet in land van herkomst volgens CDA en VVD. Het niet succesvol doorlopen van een inburgeringsprogramma moet consequenties hebben voor de verblijfsstatus.

Er zijn wel verschillen tussen CDA en VVD. Zo vindt het CDA de rol van migrantenorganisaties belangrijk, mits zij gericht is op integratie. VVD neemt als uitgangspunt het toegankelijker maken voor etnische minderheden van de bestaande instellingen op het gebied van welzijn, onderwijs en werk, interculturalisatie genoemd.

PVDA (LIJST 4): "ANTILLIAAN LEERDAM PLAATST ZICH OP DE LIJST"

De nieuwe lijsttrekker Wouter Bos wil ervoor zorgen dat CDA en VVD samen geen meerderheid halen. Bos wil 'nieuwe ideeën' een kans geven: echter, op integratie en veiligheid - ook bij de sociaal-democraten de eerste twee programmapunten - komen geen heel opzienbarende standpunten, vergeleken met CDA, VVD en LPF. Over inburgering is wel een andere mening: PvdA spreekt niet over eigen bijdrages, over inburgering in eigen land en over sancties bij het niet slagen van het inburgeringsprogramma. De nadruk meer gelegd op preventief beleid, in plaats van repressief. PvdA is zelfs voor het reguleren van arbeidsmigratie. Op de derde plaats staat het sterkste punt van de sociaal - democraten: werk. Dit komt als vanouds uitgebreid aan de orde: de PvdA beschermt de werkgelegenheid voor mensen die anders moeilijk aan de slag komen, mensen met een ID baan. Vervolgens zegt de PvdA meer aandacht te willen besteden aan de 'nieuwe woningnood': sociale huurwoningen, huursubsidie, jongerenhuisvesting en seniorenwoningen hebben voorrang. In het onderwijs tenslotte krijgen (jonge) kinderen meer individuele aandacht, als het aan de PvdA ligt. Voor- en vroegschoolse educatie, taalondersteuning en opvoedingsondersteuning krijgen de eerste prioriteit. Uitgangspunt bij PvdA op alle terreinen wordt: de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten. PvdA keert hiermee terug als een sociale partij. PvdA heeft tot nu toe als enige partij een Antilliaan op de lijst: John Leerdam, op plaats 17.

**GROENLINKS (LIJST 5):
"ALTIJD GELD VOOR ZORG EN ONDERWIJS"**

GroenLinks van de nieuwe lijsttrekker Femke Halsema vindt dat extra geld voor zorg en onderwijs los moet staan van of het economisch goed of slecht gaat. Ook voor het milieu en het openbaar vervoer moet veel meer geld worden vrijgemaakt. GroenLinks neemt het in alle opzichten op voor de mensen met de laagste inkomens. Wat betreft integratie: organisaties die zich op emancipatie en het debat in de eigen gemeenschap richten, krijgen meer ondersteuning. Allochtonen krijgen verder de kans om in wijken te gaan wonen die nu voornamelijk worden bevolkt door witte mensen.

Voor het VMBO wil GroenLinks een Deltaplan opstellen: 1000 leerlingbegeleiders in het beroepsonderwijs in de strijd tegen schooluitval. Ook op het terrein van werk neemt GroenLinks het op voor de mensen in de zwakste posities: alle gesubsidieerde arbeidsplaatsen worden behouden, of omgezet in regulier werk.

**SP (LIJST 6):
"ARMOEDEBESTRIJDING
VOOROP"**

'Stem voor de sociale wederopbouw', is de slogan van de Socialistische Partij. De SP van Jan Marijnissen staat voor: solidariteit, een eerlijke verdeling van kennis, macht en rijkdom. Voor de SP is de maatschappelijke schuld net zo groot als de staatsschuld. Zo moeten de minimum-inkomen binnen vier jaar met ten minste 10% netto verhoogd worden.

SP wil gratis taalscholen in de buurt voor allochtonen en het stemrecht voor allochtonen uitbreiden. Een anti-segregatieplan moet witte wijken en scholen tegengaan. Inmiddels heeft de SP bewerkstelligd dat er een parlementair

onderzoek komt naar het minderhedenbeleid van de afgelopen jaren in Nederland. Ook wil SP inburgeringsprogramma's voor nieuwkomers in land van herkomst.

Armoede, uitbuiting en achterstelling op wereldniveau ligt ten grondslag aan vele problemen, volgens de SP, zoals oorlog, onderontwikkeling en migratie. SP is voor meer macht van een democratische Verenigde Naties, veel meer ontwikkelingshulp en minder marktdenken.

Marijnissen heeft onlangs gewezen op het feit dat de helft van de bevolking van de Nederlandse Antillen op of onder de armoedegrens leeft. In het actieprogramma 2003-2007 geeft SP aandacht aan de jongeren op de Antillen en het beter omgaan met het verleden.

**D66 (LIJST 7):
"ANDERE POLITIEK"**

D66 roept al sinds haar oprichting om een 'andere politiek'. Als het vandaag de dag gaat over D66, dan gaat het over het wel of niet opheffen van de partij: het lijkt er namelijk op, dat de partij van Thom de Graaf zelfs nu ze in de oppositie zit zetels gaat verliezen. De 'intellectuele partij' is te afhankelijk van een aansprekende leider, die in deze tijd van populisme (politiek wat mensen willen horen) meekan. Thom de Graaf wordt gezien als iemand van de 'oude' politiek, waar Melkert, Dijkstal en Rosenmöller ook toebehoorden.

Wat heeft D66 wat andere partijen niet hebben? Met de toon van het verkiezings-pamflet lijkt D66 afstand te doen van ingewikkeld en ontoegankelijk taalgebruik. D66 opent de aanval op onze commerciële cultuur, op armoede in de wereld, op gedoogbeleid. Er komt een natuur- en milieuminister. De bio-industrie en kerncentrales gaan het land

uit. Opmerkelijk standpunt: gratis openbaar vervoer in de grote steden. D66 is zelfs van plan deel te nemen aan een centrumrechts kabinet met CDA en VVD.

CHRISTENUNIE (LIJST 8): "BIJBELSE WAARDEN"

'Tijd voor Bijbelse waarden', zegt de nieuwe lijsttrekker van de ChristenUnie André Rouvoet. ChristenUnie blijft tegen abortus en euthanasie en voor de zondag als rustdag. ChristenUnie neemt het op voor de kwetsbaren in de samenleving, de armen in de wereld, is voor aandacht voor het gezin en voor opvoeding, voor milieu en voor boeren. De gesubsidieerde Melkertbanen blijven behouden als opstap naar regulier werk. ChristenUnie neemt het op tegen individualisme en materialisme. Bijbelse waarden moeten behouden blijven in onderwijs; het huwelijk ten slotte blijft uitsluitend een aangelegenheid tussen man en vrouw. ChristenUnie is een echt calvinistische partij. In het calvinisme wordt nauw gedefinieerd wat 'goed' en wat 'fout' is. Heel bijzonder is dat over integratie en over Nieuwe Nederlanders niet eens wordt gepraat in het verkiezingsmanifest.

SGP (LIJST 9): "TRADITIONELE ROL VOOR DE VROUW"

'Tot Uw dienst'. De Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP) van lijsttrekker ir. B.J. van der Vlies is de meest strenge christelijke partij van Nederland. 'Naastenliefde' - een Christus ideaal - geldt echter niet voor jonge Antillianen en Arubanen: zij zullen als het aan de SGP ligt een visum moeten krijgen om Nederland binnen te

kunnen: SGP maakt zo een onderscheid in het Nederlanderschap.

Voor ernstige levensdelicten, zegt de Christelijke partij, moet de doodstraf mogelijk zijn. De SGP lag vorig jaar in de clinch met de Verenigde Naties: de Commissie van het VN verdrag over uitbanning van alle vormen van discriminatie tegen vrouwen tikte de Nederlandse regering op de vingers: de SGP statuten verbieden namelijk sinds 1997 het gewone lidmaatschap voor vrouwen, wat discriminatie op grond van sekse is: een overtreding van grondwetartikel 1. De Nederlandse regering, en in een eerder stadium, het Openbaar Ministerie, willen echter niets weten van maatregelen, omdat het gaat om de 'eigen identiteit' van de SGP.

LEEFBAAR NEDERLAND (LIJST 10): "DIRECTE DEMOCRATIE"

'Het moet anders en het kan anders,' vindt de partij van 22-jarige Haitske van de Linde, Leefbaar Nederland (LN). Meer vormen van 'directe democratie', zoals zij dat noemt, zijn nodig. Gemeenten en provincies moeten meer macht krijgen, ten koste van de centrale regering. Ook bij LN ligt de discussie over integratie voornamelijk bij de inburgeringscursussen en het tegengaan van illegalen. Van het allergrootste belang voor LN is de leefbaarheid in wijken en buurten. Het welzijnswerk moet zich daarom richten op aan integratie gerichte projecten die de wijken veiliger en leefbaarder maken. Bijzonder van LN is de speciale en positieve aandacht die de partij heeft voor ouderen. Haitske van de Linde vindt dat de mensen elkaar moeten kunnen aanspreken op verkeerd gedrag; ook zegt ze, dat aanstootgevende reclames voor jongeren niet meer mag worden uitgezonden.

**LPF (LIJST 2):
"STOP IMMIGRATIE"**

De Lijst Pim Fortuyn is voortgekomen uit Leefbaar Nederland en lijkt daarom in haar verkiezingsprogramma veel op LN. LPF heeft Mat Herben als lijsttrekker gekozen en niet minister Nawijn van Vreemdelingenzaken en Integratie. Door de vele interne ruzies en splitsingen was het niet mogelijk 'Fortuyns gedachtengoed' uit te dragen. Ook in de komende verkiezingen manifesteert de LPF zich als een partij, dat de sociale en veiligheidsproblemen in de samenleving wijdt aan immigratie en andere culturen 'die zich niet aanpassen'. Dit moet een halt worden toegeroepen. Inburgeringscursussen moeten in eigen land gevolgd worden. Wat betreft zorg en onderwijs is LPF voor de terugkeer naar kleinschaligheid in ziekenhuizen en scholen.

**LIJSTRATELBAND (BLANCO LIJST 16):
"STEMMEN VIA INTERNET"**

De goeroe van het positieve denken, Emile Ratelband heeft zijn eigen partij opgericht. Zijn standpunt op het gebied van integratie is kiezen of delen: Marokkanen met twee paspoorten moeten kiezen tussen een van beide. 'Gelijke monniken, gelijke kappen,' zo verwoordt hij dat. De LijstRatelband.nl wil via internet voortdurend het volk raadplegen over belangrijke kwesties. Permanent zullen er stemmingen worden gehouden over actuele onderwerpen; de LijstRatelband.nl heeft daarom geen vaste standpunten. Emile Ratelband wil dertig zetels gaan winnen.

OVERIGE PARTIJEN

De interesse in de politiek, of het wantrouwen in de bekende partijen, in Nederland lijkt te zijn toegenomen, aangezien steeds meer partijen gaan deelnemen aan de verkiezingen. De Partij van de Toekomst wil een Minister van Feest. Door middel van interculturele feesten wordt integratie bevorderd. De Vooruitstrevende Integratie Partij (VIP) zegt op te komen voor alle migranten. De slachtoffers van de slavernij moeten een eenmalige vergoeding krijgen. Echter, de rechtstreekse lijn Antillen - Nederland mag van VIP in voorkomend geval tijdelijk geschorst worden. DeConservatieven.nl van Winny de Jong tenslotte ziet zich als de taboedoorbrekende erfgenaam van Fortuyn. Zo wil DeConservatieven.nl de grenzen sluiten voor nieuwe moslim-immigranten.

Prognose: weer een verrassing?

Bij elke verkiezing is er sprake van een verrassing. Hiermee wordt in prognoses en opinies niet altijd rekening genomen. Zo verloor in '94 het CDA onverwacht zoveel, dat zij voor het eerst in de geschiedenis uit de regering viel. In '98 maakte VVD plotseling een grote sprong voorwaarts, met name door zich te richten tegen de instroom van asielzoekers (Bolkestein). In 2002 won de nieuwe partij LPF: ineens van 0 naar 26 zetels. Dit kwam vooral door de charismatische, populistische lijsttrekker Fortuyn, die een sluimerend maatschappelijke onbehagen aanwakkerde en het opnam tegen de gevestigde politieke orde. En in 2003? Het kan alle kanten op. Nu al wordt verwacht dat SP sterk gaat groeien. Kan de verrassing zitten in een nieuwe coalitie? CDA heeft de voorkeur voor VVD, maar hoeft niet per se met de liberalen verder. Het kan zelfs zo zijn, dat de voorspelde coalitie CDA/VVD, eventueel aangevuld met D66, geen meerderheid gaat krijgen. Een centrumlinkse coalitie CDA, PvdA, GroenLinks, ChristenUnie - goed voor zo'n 90 zetels - is ook mogelijk. De verkiezingsprogramma's van de verschillende

partijen sluiten dit niet uit. Alle combinaties zijn mogelijk; alleen VVD en PvdA lijken niet met elkaar verder te willen. Doorslaggevend voor de overwinning zou kunnen zijn de overtuigingskracht en uitstraling van de verschillende partijleiders in de media.

Onzekere toekomst

Welke coalitie er ook komt, iedereen, onder wie zeker de doelgroep van OCaN, zal de consequenties ondervinden van een teruglopende economie. De lasten van de economische tegenwind zullen door de verschillende partijen echter anders verdeeld worden over de bevolking, zoals valt te concluderen uit de verkiezingsprogramma's. Een keuze op een politieke partij 22 januari bepaalt gedeeltelijk de richting waarin Nederland, de Nederlandse Antillen, Aruba en u in de toekomst heen zullen gaan.

Stembiljet

Als het goed is, is het stembiljet al naar u toegestuurd. Het is verplicht deze mee te nemen bij het stemmen. Op het stembiljet staat aangegeven waar u kunt stemmen. Als u niet in de gelegenheid bent te stemmen, dan kunt u iemand anders machtigen. Daarover is informatie te vinden op het stembiljet. Over de verkiezingen zal OCaN samen met andere organisaties nog bijeenkomsten organiseren in verschillende steden. Hiervoor kunt u te zijner tijd de website van OCaN raadplegen: www.ocan.nl.

Op de websites www.stemwijzer.nl en op www.publiek-politiek.nl kunt u kijken welke partij het beste bij u past.

Marnix Arendshorst

Maak gebruik van uw stemrecht!

Hasi uso di bo derecho di vota!

Make use of your right to vote!

ELEKSHON DI 22 DI YANÜARI 2003 UN CHENS PA POLITIKA REKUPERA

Loke a tuma lugá promé....

Siguridat, migrashon i integrashon, normanan : riba e puntonan aki Pim Fortuyn a skor na kaminda pa bai eleksion di 15 di mei 2002. E resultado final di e eleksion a keda influenshá p'e asesinato dje populista popular Fortuyn. Kousá pa un ambiente hostil den e pais aki e votadónan a skohe pa un di e nesidatnan primordial di bida: siguridat. Na Hulanda esei ta nifiká un voto riba demokrasia-kristian: CDA a gana i por a suministrá e minister-presidènt. E votonan di protesta a bai pa LPF ku a sali komo e di dos partido. E partidonan dje gobièrnu "paars" D66, VVD, pero sobretodo PvdA a sufri un derota dramátiko. Finalmente CDA, LPF i VVD a forma un koalishon. Nan a produsí un "akuerto stratégiko".

Dos estilo konfliktivo

Ata dos estilo di gobernashon frente a frente i ku a kousa pa tenshonnan inevitabel: di un banda e estilo "desente", basá riba normanan i balornan. Den en konteksto aki e palabra "konsentí" a bira palabra malu i mester sigui reglanan manera esakinan ta stipulá pa ley. Di otro banda, e estilo nobo ku eksaktamente ta kontra e sistema di regulashon eksesivo: "mi ta bisa lokual mi ta pensa, mi ta hasi lokual mi ta bisa". Mester kaba ku e kultura di gobernashon será i reservá i e politika di partido di Den Haag. Ku lansamentu di idea nobo pa fula tera ("proefballonnetjes") nan a reta e orden estable: manda Marokano kriminal bèk, eksedé velosidat máksimo den tráfiiko, mesklamentu obligatorio di skolnan i barionan "blanku" i "pretu", hasi Antia un provinsia di Hulanda, introdusí pena di morto, enfin mester por hasi tur e asina yamá tabúnan diskutibel.

E debate riba integrashon a bai birando mas skèrpi. E partidonan iskièrdista tambe a tuma parti den esei. A bini sanshonnan pa migrantenan ku no ta (òf no kièr) integrá. Y no tabatá na moda mas un maneho spesifiko pa migrantenan komo un forma pa fasilidat nan partisipashon den komunidad hulandes,

Relashoná ku e kontenido esei no ta lokual tabatá kousa di prekusashon dje votadó: siguridat, kuido, enseñansa i integrashon. Sinembargo esakinan tabatá e terenonan di maneho di mas importante den e "akuerto stratégiko" dje gobièrnu nobo. Deterioro ekonómiko i redukshón di gastu a bin haña mas atenshon. Pleitu den seno di LPF i entre VVD i LPF a pone ku e kabinèt a rementá.

22 di yanüari: riba ken bo mester vota?

Riba 22 di yanüari nan a konvoká pa eleksionnan nobo. E pregunta klabe pa hopi hende ta:

Riba ken mi mester vota? Of, riba kua partido? OcaN ke yudabo pa duna un kontesta riba e siguiente preguntanan: Kiko e partidonan a priminti i kiko nan (no) a logra?

Ki te diferenshanan? Ki konsekuensha esaki tin pa Antianonan i Arubanan na Hulanda i pa Antia Neerlandes i Aruba?

Integrashon i siguridat lo mester a bira e puntonan sentral di e eleksion. Medionan di publisidat i polítikonan di un forma menos positivo a informá tokante e puntonan aki. Medio desèmber, sinembargo, kabinèt a pone kla ku den e periodo 2003 – 2007 mester ekonomisá dies bion euro . Por logra esaki di

tres manera: laga e debe públiko subi bai; subi belasten; òf kòrta den gastunan. P'esei poblashon hulandes ta haña ku kresementu ekonómiko i kombati desempleo mester bira e itemnan di mas importante di e elekshon.

E promesanan dje partidonan den e añanan k'a pasa

Den e koalishon " paars" PvdA, VVD i D66 dos punto di programa tabatin prioridat: Redukshon di desempleo i redusí e defisit di finansashon. Den tur dos empeño e partidonan di " paars" a logra. Tabatin un kresementu fuerte di empleo: desempleo bou di e miembronan dje gruponan minoritario étniko a baha espektakularmente. Pa promé bia Hulanda no tabatin un defisit di finansashon. Por a kuminsá ku paga bèk e debe di estado. A pone enfasis riba ampliashon di bienestar pa tur ciudadano. Pa medio di trabou, asina nan a rasoná, bo ta oumentá integrashon. Siudadanonan ta haña un entrada. Ku nan salario nan por hasi loke nan mes ke: bira miembro di un asosyashon deportivo, bai sine, sigui un kurso, amplia nan kontaktonan sosial etc. P'esnan resien yegá a keda instituí e deber di " inburgering" pa por promové un integrashon rápido. D66 i PvdA a hasi esfuerso pa redusí te na mitar e desempleo bou di minorianan étniko. A logra esaki. Pa promé bia un kabinèt a pone plaka disponibel pa vivienda komo instrumènt pa logra integrashon di hobennan Antiano. Minister Van Boxtel (D66) a adoptá e idea pa medio di deliberashon ku OcaN. Asina tambe gemeentenan kaminda ta biba relativamente hopi Antiano ku preparashon abou i ku ta resien yegá i ku tin problemanan spesífiko pa por ingresá den komunidat hulandes, e gemeentenan ei a bin haña ékstra plaka. E regulashon pa voogdij pa Antiano resien yegá menor di edat poko-poko pero sigur a konkretisá. Ademas kabinèt a instalá e Komishon pa ko-siudadano Antiano, ku pa medio di un investigashon a konsehá kabinèt kon mester entamá e problema di kriminalidat bou di Antiano na Hulanda. Resultado di e

konseho ta ku mester bin un investigashon nobo kon e infrastrukturnan eksistente (Antiano i Arubano) por alkansá e grupo meta en kuestion i kon esaki por bini ku solushonnan pa mehorá e situashon di e grupo hoben, ku poko preparashon resien yegá for di Antia i ku kasi no tin posibilidat pa logra.

No ta tur hende a saka probecho for di e prosperidat sin presedente. Pa un parti chikí – mayoría di bia tantu esnan resien yegá komo esnan ku ya tin mas tempu bibá aki – " porta a keda será" : diskriminashon ora di buska trabou i kas i un ambiente hostil ku no ke tin nada di hasi ku bo, a pone ku algun a hui den un " komportashon di sobreviví" òf pió, den kriminalidat. Tantu esnan resien yegá komo esnan ku ya tabatá bibá aki kaba ku poko skol a bai risibiendo mas atenshon den medianan di publisidat. Nan a keda asosiá ku e alienashon i dekadensha den e barionan di pueblo i baiment' i perdí di normanan i balornan. Den Haag politiko no a paga muchu atenshon na un falta di konosementu mutuo i falta di komprenshon.

E atakanan terorista di 11 di sèptèmber 2001 na New York i Washington pa moslimnan fundamentalista a kousa un shòk tremendo na Hulanda. Temor pa tur loke ta " straño" a oumentá. Ora ku ademas ekonomia a bai atras. E hendenan a harta di e polítikonan na mando i nan a skohe pa kambio: LPF i CDA. Pa motibu di e tempu floresente ekonómiko no tabatá fasil durante e último ocho aña pa CDA, GroenLinks i SP hiba oposishon. Remarkabel ta e esfuersonan di GroenLinks pa e Wet Samen (Ley Huntu), ku mester a stimulá partisipashon den merkado laboral di minorianan étniko. Konstantemente SP a yama atenshon pa e abismo kresiente entre riku i pover. CDA a destaká su mes bogando pa sanshon ora no kumpli ku e deber di inburgering.

Antiano i Arubano

Ora nos papia di Antiano i Arubano, aki ta trata dje grupo ku den promé instansia OCaN ta

defendé su interes: esnan resien yegá i esnan ku ya ta bibá pa mas tempu ku e ntrada abou, ku tin difilkultat di haña nan lugá den komunidad hulandes, ku tin bia tin un problemátika múltiple: di pobresa, vivienda, diskriminashon, inburgering te ku buskamentu di trabou i kapasitashon.

Relashonnan di Reino

Den praktikamente ningun manifesto polítiko p’e elekshon venidero por haña algu tokante e lasonan entre Hulanda, Aruba i Antia Neerlandes. Sinembargo tin desaroyonan importante na kaminda: e próksimo status aparte pa Sint Maarten (fin di 2003 lo organisá un Konferensha di Mesa Rondó riba e status aparte aki); e koperashon entre e kuerponan polisial pa loke ta trata interkambio di datos di kriminalnan; redukshon gradualmente di fondo pa desaroyo pa Aruba; € 3.300, = Euro ku posiblemente Antiano i Arubano ku poko preparashon, resien yegá mester paga pa inburgering na Hulanda; ehekushon di e reglamentu pa voogdij; e manera ku ta bai dil ku e guldónan di bolita; e plannan pa vivienda pa esnan hoben resien yegá.

Mas kontrol riba mantenshon di órden na Hulanda (“de regie in handen nemen”) ta loke CDA, VVD, PvdA i D66 ke; riba otro terenonan di koperashon sinembargo nan ke mas autonomia pa e islanan individual. Kambionan polítiko di bèrdat (modifikashon di Statüt i un Antia “à la carte”: pa kada isla mantené un relashon partikular ku Hulanda), te ainda ningun partido no ke.

SP, GroenLinks i Christen Unie ta boga pa mas atenshon i desaroyo pa Antia. Solamente D66 ta deklará di ta pro un “inburgering” obligatorio na Antia mes pa hobennan ku ke bai Hulanda. Sinembargo, den e elekshonnan venidero tampoko “Relashonnan di Reino” lo bira un tema.

Programanan di e partidonan: puntonan di salida general

Tur partido ta duna prioridat na normanan i balornan. Na integrashon di minorianan i siguridat riba kaya. Ademas tur partido ta haña ku mester omentá kalidat di kuido, enseñansa i “inburgering”. Mester amplia alohamentu pa mucha, mester bin mas bario di vivienda “mesklá”, i esun ku no ke integrá lo risibí kastigu. Ta eksistí diferensha di opinion tokante kon mester logra tur esaki.

Serka tur partido e debate riba integrashon prinsipalmente ta bai riba e kursonan di “inburgering” obligatorio pa esnan ku ta resien yegá, desanimá migrashon i kombati ilegalidat. Mester mehorá seguridat ku “lustramentu preventivo”. Proyektonan spesial pa minorianan? “Esei solamente lo frena integrashon”.

Temanan den kual partidonan ta diferenshá ta riba tereno di ekonomia, labor, transporte i medio ambiente. Pa loke ta trata labor e debate ta ku mester mantené e kuponan di trabou subsidiá p’esnan ku tin hopi dia sin trabou. Den e debate tokante transporte un ke mas asfalt, e otro ta boga pa mas transporte públiko. I pa loke ta trata medio ambiente, tin ku ta haña kresementu ekonómiko mas importante ku medio ambiente, otro ta pensa nèt kontrali.

E direkshon ku e partidonan ta kue ta prinsipalmente den un direkshon mas derechista i mas iskiérista, leu for di e area shinishi di sentro. VVD ke pusha bai mas p’e banda derechista pa kita voto for di LPF; PvdA, GroenLinks i e Partido Sosialista (SP) ke bolbe bèk na nan rais pa por keda rekonosibel pa nan votadonan: mas pa iskiërda, sosial i progresivo. CDA ta keda mei-mei pa por hasi kualke koalishon imaginabel posibel. D66 ta profilá su mes komo e “alternativa rasonabel” (redelijk alternatief). VVD i PvdA a renobá i rehuvenesé nan lista i a pone mas hende hoben ariba: t’asina ku e dos

partidonan aki a perdè e kantidat mas grandi di voto den e elekshon di mei 2002 i mester sigui un otro rumbo.

CDA

**CDA (LISTA 1) I VVD (LISTA 3):
E “AKUERDO ESTRATÉGICO”**

Lo por t’asina ku CDA i VVD despues di elekshon lo ke sigui huntu ku e “ akuerdo estratéjiko” (programa di gobernashon di CDA, VVD i LPF dje kabinèt anterior). Pero pa logra esei nan mester si di un mayoria dje asientonan den kamer: 76 dje 150. Segun e enkuestanan n’e momentunan aki nan lo haña 77.

Den promesanan di elekshon CDA i VVD a papia riba invershon den kalidat di e sosiedat.

Bienestar mas ariba ku prosperidat. Sinembargo, Balkenende (CDA) i Zalm (VVD) a kuminsá ku un ekonomisashon pisá. Esaki tabatin konsekuenshanan negativo pa e djòpnan pa esnan ku ta kuminsá traha i esnan ku ta sigui pa un otro djòp (In- en Doorstroombanen -ID-) pa esnan ku tin hopi tempu sin trabou, pa hendenan ku mester sigui un trayekto di reintegrashon, pa medio ambiente i pa proyekton spesífikamente pa minorianan, pa vivienda sosial i pa seguro di gastunan di enfermedat. Mal tempu pa hendenan ku un entrada abou.

Aparentemente ku esnan resien yegá – tambe esnan ku poko skol for di Antia i Aruba – mester finansia mitar di nan mes inburgeringskursus di € 3.300,= , en kaso ku e plannan di CDA i VVD sigui. “ Inburgering” , sigur den kaso di reunion di famia i formashon di famia, mester tuma lugá n’e pais di origen, segun CDA i VVD. Si un persona no a sigui un programa di “ inburgering” ku éksito, esei lo mester tin konsekuensha pa e status di residensha.

Tin diferenshanan entre CDA i VVD si. T’asina ku CDA ta haña e papel ku e organisashonnan di

migrantenan hunga, importante, kon tal ku meta ta integrashon. VVD ta tuma komo punto di salida pa hasi e institushonnan eksistente riba tereno di bienestar, enseñansa i trabou mas aksesibel. Esaki nan ta yama interkulturisashon.

**PVDA (LISTA 4):
“ANTIANO LEERDAM
TA SUBI LISTA”**

E kabesante nobo di lista Wouter Bos ke perkurá pa CDA i VVD huntu no haña mayoria. Bos ke duna “ ideanan nobo” un chèn: sinembargo, riba tereno di integrashon i siguridat - serka e sosial-demokratnan tambe e dos promé puntunan di nan programa – no tin puntunan di bista mashá sensashonal, kompará ku CDA, VVD i LPF. En kuantu “ inburgering” si tin un otro opinion: PvdA no ta mensioná

kontribushonnan propio, riba “ inburgering” na pais di origen ni riba sanshonnan ora no terminá eksitosamente e programa di “ inburgering” .

Nan ta pone mas enfásis riba un maneho preventivo na lugá di unu represivo. PvdA asta ta na favor di regulá migrashon laboral. Na di tres lugá nos ta weta e punto mas fuerte di e sosial-demokratnan: trabou. Manera di kustumber esaki ta keda tratá ampliamente: PvdA ta protegé empleo pa hendenan ku di otro forma difisilmente por haña un trabou, hendenan ku un djòp ID Ademas PvdA ta bisa ku nan ke paga mas atenshon na e “ skarsedat di vivienda nobo” : kasnan di hür sosial, supsidio di hür, vivienda pa hobennan i vivienda pa hendenan di edat ta haña preferensha. Den enseñansa, finalmente, mucha (chikí) ta haña mas atenshon individual, si esei ta dependé di PvdA.

Edukashon pre-eskolar i edukashon tempran, sosten pa siña idioma i sosten pa edukashon lo tin prioridat. Riba tur tereno punto di salida di PvdA lo ta: e lombanan mas fuerte ta soportá e karga mas pisá. Ku esaki PvdA ta bini bèk komo un partido sosial.

Te ainda PvdA ta e úniko partido ku un Antiano riba lista: John Leerdam, na puesto 17.

**GROENLINKS (LISTA 5):
"SEMPER TIN PLAKA PA KUIDO
I ENSEÑANSA"**

GroenLinks ku na kabes di su lista Femke Halsema ta haña ku ekstra plaka pa kuido i enseñansa mester para riba su mes, sea ku ekonomikamente ta bai bon òf malu. Pa medio ambiente i pa transporte públiko tambe mester pone muchu mas plaka disponibel. Den tur sentido GroenLinks ta sali na defensa di hendenan ku e entrada di mas abou. Pa loko ta trata integrashon: organisashonnan ku ta okupá nan mes ku emansipashon i ta hiba e debate den nan mes komunitat, lo risibí mas apoyo. Ademas aloktonnan lo haña oportunidat di biba den barionan kaminda ku awor ta prinsipalmente hende blanku ta bibá.

Pa VMBO Groen Links ke instituí un Deltaplan: 1000 tutor pa alumnonan den enseñansa profesional ("beroepsonderwijs") den e lucha kontra mucha ku ta stòp di bai skol. Riba tereno di trabou tambe GroenLinks ta sali p'e hendenan den e posishonnan mas suak.: lo mantené tur kupo di trabou subsidiá, òf lo konvertí nan den djòp regular.

**SP (LISTA 6):
"KOMBATÍ POBRESA NA
PROMÉ LUGÁ"**

"Vota pa reedifikashon sosial", ta e lema di Partido Socialista. SP di Jan Marijnissen ta defendé: solidaridat, un repartishon hustu di konosimentu, poder i rikesa. Pa SP e debe sosial ta mes grandi ku e debe di estado. Entradanan mínimo por lo tanto mester subi ku por lo menos 10% neto den e próximo kuater aña. SP ke skolnan gratis pa idioma den vesindario di aloktonnan i nan ke amplia e derechi di vota pa aloktonnan. Un plan di anti-segregashon mester kombati barionan i skolnan blanku. Entretanto SP a logra ku lo bini un investigashon

parlamentario tokante e maneho di gruponan minoritario durante e último añanan na Hulanda. SP ke ademas pa tin programanan di "inburgering" den nan pais di origen pa esnan ku ta bin biba na Hulanda.

Pobresa, eksplotashon, marginashon (diskriminashon) riba un nivel mundial ta origen di hopi problema, segun SP. Komo por ehèmpel guerra, supdesaroyo i migrashon. SP ta pro mas poder na un Nashonnan Uní demokrátiko, muchu mas ayuda pa desaroyo i pa foka menos riba merkado.

Ultimamente Marijnissen a mustra riba e echo ku mitar di e poblashon di Antia ta biba nèt riba òf asta bou di e margen di pobresa. Den e programa di akshon 2003 – 2007 SP ta paga atenshon n'e hobennan na Antia i kon trata ku pasado.

**D66 (LISTA 7):
"OTRO POLÍTICA"**

For di su fundashon D66 ta boga pa "un política nobo". Si hoy en dia papia di D66, loko ta bin dilanti ta ku si mester eliminá e partido si òf nò, ku e partido di Thom de Graaf asta awor ku e ta den oposishon lo pèrdè asiento. E "partido intelektual" ta demasiado dependiente di un lider gustá, ku den e tempu aki di populismo (política ku hende ke tende) por funshoná. Nan ta konsiderá Thom de Graaf komo un persona di e política "bieu", na kua Melkert, Dijkstal, Rosenmöller tambe tabatá pertenesé. Kiko D66 tin ku e otro partidonan no tin? Si bo bai tras di nan foyeto di elekshon ta parse ku D66 ta bandoná di uso di idioma inasesibel i kompliká. D66 ta bai den atake riba nos kultura komersial, riba miseria den mundu i riba un maneho tolerante ("gedoogbeleid"). Lo bini un minister pa naturalesa i pa medio ambiente. Ta bai saka bio-industrianan i plantanan nuklear fo'i Hulanda. Un punto di bista remarkabel: transporte públiko gratis den siudatnan grandi. D66 te asta tin intenshon di partisipá na un kabinèt sentro-derechista huntu ku CDA i VVD.

**CHRISTENUNIE (LIJST 8):
"BALORNAN BÍBLIKO"**

"Tempu pa balornan bíbliko", ta palabranan di e no. 1 riba lista di ChristenUnie, André Rouvoet. ChristenUnie ta sigui kontra aborto i eutanasia i pa mantené sjadumingu komo dia di sosiegu. ChristenUnie ta sali p'esnan vulnerabel den sosiedat, pobernan na mundu i nan ke atenshon pa famía i pa edukashon, pa medio ambiente i pa agrikultornan. Nan ke pa mantené e "Melkertbanen" komo manera pa logra un trabou regular. ChristenUnie ta lucha kontra individualisma i materialismo. Mester mantené balornan bíbliko den enseñansa; al fin i al kabo matrimonio ta keda un asunto netamente entre hòmber i muhé. ChristenUnie ta un partido calvinista berdadero. Definishon di loke ta "bon" i loke ta "malu" ta estriktamente definí den calvinismo. Ekstraordinario ta ku no tin un palabra riba integrashon i riba Hulandes Nobo den e manifesto di elekshon.

**SGP (LISTA 9):
"PAPEL TRADISHONAL PA HENDE MUHÉ"**

"Na bo òrdu". E partido Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP) di kabesante di lista ir. B.J. van der Vlies ta e partido kristian di mas severo di Hulanda. "Amor próhimo" – un ideal di Kristu – aparentemente no ta konta pa Antiano i Arubano hoben: si ta dependé di SGP nan mester tin un visum pa por drenta Hulanda: es desir pa SGP tin diferensha den nashonalidat hulandes.

Pa delitu serio kaminda bida humano ta involví, pena di morto mester ta posibel. Aña pasá SGP tabatá den konflikto ku Nashonnan Uni: e Komishon di e tratado di N.U. tokante eliminashon di tur forma di diskriminashon

kontra hende muhé a hala atenshon di gobièrnu Hulandes: e estatutonan di SGP for di 1997 ta prohibí hende muhé di bira miembro komun, lokual ta konstituí diskriminashon a base di sekso: un infrakshon di artikulo 1 di konstitushon.

Gobièrnu hulandes i promé ku nan no ke tende nada di medida, pasobra ta trata di e "identidat propio" di SGP.

**LEEFBAAR NEDERLAND
(LISTA 10):
"DEMOKRASIA DIREKTO"**

"Mester ta diferente i por ta diferente", ta opinion dje partido di Haitske van de Linde (22 aña), Leefbaar Nederland (LN). Ta nesario di tin mas forma di "demokrasia direkto" segun Van de Linde. A kosto di gobièrnu sentral gemeentenan i provinsianan mester haña mas poder. Serka LN tambe e debate tokante integrashon prinsipalmente ta toka e kursonan di "inburgering" i kombatimentu di ilegalnan. Di mayó importansha pa LN ta e habitabilidad den barionan i besindarianan. E asistensia sosial ("welzijnswerk") mester keda dirigí riba proyekto ku integrashon komo meta ku mester hasi e barionan mas seif i mas habitabel. Remarkabel serka LN ta e atenshon spesial i positivo ku e partido tin pa hendenan di edat. Haitske van de Linde ta haña ku hendenan mester por mustra otro riba un komportashon robes; tambe e ta bisa ku no mester transmití propaganda ku tin un mensahe eskandaloso.

**LPF (LISTA 2):
"STÒP IMIGRASHON"**

Lista Pim Fortuyn a sali for di Leefbaar Nederland i p'esei den su programa di elekshon e ta parse LN hopi. LPF a skohe Mat Herben komo kabesante di lista i no minister Nawijn di Asuntonan di Estanhero i Integrashon. Debí n'e

hopi pleitunan interno i divishonnan no tabatá posibel pa realisá e “gedachtegoed di Fortuyn”. Den e próksimo elekshon tambe LPF ta manifestá su mes komo un partido ku ta kulpa e problemanan sosial i di siguridat den sosiedat na imigrashon i otro kulturanan “ku no ta adaptá nan mes”. Mester trese un paro den esaki. Kursonan di “inburgering” mester keda organisá den nan mes pais. Pa loke ta trata kuido i enseñansa LPF ta partidiario pa bai bèk na skala modesto den hospitalnan i skolnan.

LijstRatelband.nl

LISTARATELBAND (LISTA BLANKO 16)

E guru di pensamentu positivo, Emile Ratelband a lanta su mes partido. Su punto di bista riba integrashon ta sino fono: Marokano ku dos pasaporte mester skohe pa un di dos. “Lei pa un, lei pa tur”, asina e ta ekspresá su mes. ListaRatelband.nl. pa medio di internet kontinuamente ke konsultá pueblo riba asuntunan importante. Permanentemente lo tene votashon riba tópikonan di aktualidat; ListaRatelband. nl. Por lo tanto no tin puntonan di bista fiho.

DEMAS PARTIDONAN

Ta parse ku interes pa polítika, òf e desconfiansa den e partidonan konosí a oumentá, ya ku mas i mas partido ta bai tuma parti n’e elekshon. E Partrij van de Toekomst ke un Minister di Fiesta. Pa medio di fiestanan interkultural nan lo promové integrashon .E Vooruitstrevende Integratie Partij (VIP) ta bisa di ta bringa pa tur migrante. E viktimanan di sklabitut mester haña un kompensashon úniko. Sinembargo e liña direkto Antia – Hulanda den un kaso espesifiko temporalmente por keda suspendí. Finalmente, DeConservatieven.nl. di Winny de Jong ta konsiderá su mes komo e heredero di Pim Fortuyn ku lo kibra tabú. Asina DeConservatieven.nl . ke sera frontera pa imigrante muslim nobo.

Pronóstiko: un sorpresa atrobe

Den kada elekshon por papia di un sorpresa. No ta semper ku ora hasi pronóstiko i duna opinion ta tene kuenta ku esaki. Asina na 1994 CDA sorpresivamente a pèrdè asina tantu, ku pa promé bia den historia nan a kai fo’i gobièrnu. Na 1998 VVD a bula bai dilanti formalmente, sobretodo pasobra nan a bai kontra e fluho di buskadó di asilo (Bolkestein).

Na 2002 e partido nobo LPF a salí ganá: di 0 pa 26 asiento. Esaki tabatá partikularmente debí n’e kabesante di lista karismátiko i populista Pim Fortuyn, ku a lanta un sentido di malestar durmiente i a tribi na konfrontá e orden polítiko establecí.

I awor na 2003? Tur kos ta posibel. Ya kaba nan ta spera ku SP lo krese formalmente.

E sorpresa por ta sinta den un koalishon nobo? CDA tin preferensha pa VVD, pero no ta mester pa nan sigui ku e liberalnan. Hasta por ta asina ku e kolishon CDA/VVD pronostiká, eventualmente komplementá ku D66, no logra haña un mayoría. Un koalishon sentro-iskierdista di CDA, PvdA, GroenLinks, ChristenUnie – ku un potensial di 90 asiento – tambe ta posibel; solamente ta parse ku VVD i PvdA no ke sigui ku otro. Determinante pa e viktoria lo por ta e poder pa konvensé i e karisma di e diferente lidernan di partido den medionan di publisidat.

Un futuro inseguro

Kua koalishon ku bini, tur hende, bou di kual sigur e grupo meta di OcaN ta, lo sinti e konsekuenshanan di un ekonomía ku ta bai atras. E peso di e kontratiempo ekonómiko sinembargo lo keda distinto reparti bou di e poblashon p’e diferente partidonan, manera por konkluí for di e programanan pa elekshon. Un voto di preferensha pa un partido polítiko dia 22 di yanüari en part lo determiná e rumbo den kual Hulanda, Antia Neerlandes, Aruba i abo lo kue den futuro.

Karchi pa bai vota

Si tur kos ta klòp, nan a mandabu bo karchi pa bai vota. Bo ta obligá na bai kun'e ora bo ta bai vota. Riba e karchi tin poní unda bo por bai vota. Si bo na tin oportunitat pa bai vota, bo por outorisá un otro persona. Informashon tokante esei bo por haña riba e karchi. Tokante e elekshon, OcaN den kombinashon ku otro organisashonnan, lo organisá

enkuentronan na diferente siudat. Tokante esei bo por konsultá e website di OcaN na debito tempu: www.ocan.nl. Riba e websitenan www.stemwijzer.nl i riba www.publiek-politiek.nl bo por chèk kua partido ta pas mihó serka bo.

Marnix Arendshorst

VAN ZWARTE KUNSTPAUS NAAR TWEEDE-KAMERLID

Theatermaker, directeur van Cosmic met 30 medewerkers, een ambassadeur voor kunst en cultuur, een spreekbuis en een stem voor veel kunstenaars die van culturele diversiteit uitgaan.

John Leerdam is de enige Antiliaan op een verkiesbare plaats op de lijst van een politieke partij voor de landelijke verkiezingen van 22 januari 2003. Hij staat op de 17de plaats van de lijst van de Partij van de Arbeid (PvdA). Reden genoeg voor OCaN-Info om hem in focus te brengen.

Wat motiveert een succesvolle theatermaker om de stap naar de Tweede Kamer te maken?

"Alles wat ik tot nu toe gedaan heb was politiek getint en dat maakt dat je je grenzen verlegt en door je creatieve geest op een andere manier gaat kijken naar de politiek. Ik heb mij altijd ingezet voor de zaken van de Antillianen los van wat in het theater gebeurt, de zaak van Antillianen is marginaal in Nederland. De overstap is eigenlijk een soort natuurlijke overstap. Het begon tijdens mijn studie in de Verenigde Staten waar ik mij bemoeide met de campagne van President Clinton. Ik was een van een zevental coördinatoren, afgevaardigd door de universiteit waar ik senator geweest was".

Daarnaast is John Leerdam opgetreden als vice-voorzitter van diverse zwarte en Caribische studentenorganisaties gedurende zijn opleiding in Amerika. Dit was een soort voorloper van zijn bemoeienis met de oprichting van de Partido Antia Restrukturá (PAR). "Ik vind dat als je echt wil integreren in Nederland dan moet je je interesseren voor de politieke lijnen, voor de keuzes die worden gemaakt. En als je aan tafel gaat zitten moet dat je uitgangspunt zijn. In die zin heb ik altijd gekozen om een standpunt in te nemen dat ik een zwarte man ben, geboren op de Nederlandse Antillen met een Surinaamse vader en een moeder die geboren is op St. Kitts. Dat vormt mij. Dat is wie ik ben".

Hij is in maart 2002 voorzitter van de PvdA Amsterdam en omstreken geworden. Voordat hij gekozen werd, werd hij ook gevraagd om wethouder te worden in Amsterdam of eventueel de stadsdeelvoorzitter in Amsterdam Zuidoost te worden. Op dat moment was hij reeds adviseur van ex-staatssecretaris van Cultuur, Rick van der Ploeg en adviseur van Dick Benschop een andere ex-

staatssecretaris van de PvdA. Bovendien heeft John Leerdam zitting in diverse commissies en besturen waarin hij veel bestuurlijke ervaring heeft opgedaan. " Dat maakt dat je heel bewust als tegenhanger altijd ook een ander geluid liet horen voor 'the black cause' in plaats van het te hebben over allochtonen. Ik bedoel hiermee politiek zwart en ook een brug te zijn tussen de diverse culturen om te zorgen dat mensen veel meer met elkaar gaan communiceren. De issues die ik maakte met mijn theaterstukken hebben altijd er iets mee te maken gehad. In stukken zoals O.J. Otello en Romeo en Juliette een Caribische experience heb ik altijd een statement neergezet op een bijzondere en subtiele manier " .

Ben je straks in de Tweede Kamer een Antilliaan of ben je 'the black cause'-kamerlid?

" Ik denk in eerste instantie Antilliaan, maar ik zal altijd strijden voor de issues die te maken hebben met culturele diversiteit in onze samenleving. Als je als Antilliaan in een Nederlandse setting of samenleving woont, dan zal je moeten dealen met de issues die op tafel liggen. Dat betekent dat je vorm moet geven vanuit je Antilliaanse perspectief. Er zijn een hele boel goede dingen die wij op de Antillen hebben, maar er zijn ook een paar dingen die niet kloppen die wij op de Antillen hebben. Dus als je zegt dat je vanuit een positieve invalshoek het systeem wil bevechten dan moet je analyseren wat werkt, wat functioneert en wat niet werkt. En vervolgens denken over wat voor strategie ga ik uitzetten, dat ik meer bereik voor meer dan alleen Antillianen, want dan krijg je steun" .

Wat is volgens jou de boodschap aan de Nederlandse Antillen en Antillianen nu dat een Antilliaan voor de eerste keer zo hoog op de lijst van de PvdA geplaatst is?

" Ik denk dat het een bijzondere erkenning is. Het geeft aan dat er een Antilliaan is, die blijkbaar verder reikt dan de Antilliaanse zaken. Dat maakt dat je een toegevoegde waarde hebt voor de mensen daar, anders lijkt het alsof je blijft preken voor je eigen parochie. En pas als je de slag kan slaan naar een brede achterban met een universeel geluid zonder uit het oog te verliezen waar je vandaan komt, zal je goed bezig zijn. Het is zeer belangrijk dat Antillianen en Arubanen mij erin steunen en blijven voeden over wat de issues zijn" .

Volgens John Leerdam zijn grote issues zoals armoede en de huisvesting van Antillianen en Arubanen in Nederland een universeel aandachtspunt. " Er zijn vaak problemen zoals wanneer iemand hier komt, met de opvang en de huisvesting. Huisvesting voor Antillianen en Arubanen is zeer belangrijk, maar huisvesting is een probleem voor alle Nederlanders. In de grote steden is er een probleem met de huisvesting en hoe de Sociale diensten functioneren, er is een probleem met hoe wij het integratiedebat voeren, er is een probleem met mensen die Nederlanders zijn om bij de middelen te komen. Daar zit een stagnatie. Mensen zijn niet goed geïnformeerd. Het systeem is zo bureaucratisch dat je van het kastje naar de muur wordt gestuurd. Het is een generaal probleem. De Antillianen voelen zich daarin extra belazerd, in de zin, door Nederland omdat men denkt dat men er recht op heeft. Dat is het gevoel dat men heeft." .

Hebben Antillianen meer rechten dan de andere groepen in deze samenleving?

" Ze zijn Nederlanders in eerste instantie, natuurlijk hebben zij sowieso recht erop. En ik denk dat Nederland hen anders mag opvangen. Maar wat speelt aan de andere kant is de hele discussie over de Antillen en Aruba zoals die gevoerd wordt in de Tweede Kamer en wat de politieke partijen ervan vinden. Wat je merkt is dat er een absoluut 'detachment' is. Dus er is ook geen gevoel. En wat mijn rol moet zijn, vind ik, is bij hen het gevoel te kweken of teweeg te brengen, zodat zij inzien dat de manier waarop zij communiceren met Antillianen en Arubanen niet zo moet zijn. Ik krijg pijn in mijn hart als ik hen zo hoor praten erover. Soms schrik ik er ook van, letterlijk en figuurlijk. Ik wil nog

steeds weten waar is het ontspoord? Ik heb nog geen duidelijke antwoorden op gekregen” . Volgens John Leerdam is de relatie behoorlijk fout gegaan in de periode van Hirsh Ballin als verantwoordelijke minister voor de Antillen en Aruba. Dit vindt hij raar gezien het gegeven dat het CDA een nauwe relatie onderhield met de toenmalig regerende Nationale Partij op de Antillen die ook de christen democratie onderschrijft. “ Dit is voorgezet via KabNA en verslechterd toen alles van KabNA naar Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties is overgeheveld.

Welke politieke thema's hebben je voorkeur en waarvoor ga je je sterk maken?

“ Dat zijn integratiebeleid en grotestedenbeleid, cultuur, koninkrijkrelaties en Suriname. Je kan op dit moment slechts dingen opgeven. Je weet nog niet wat je krijgt. Ik heb gezegd dat ik voor cultuur sowieso tweede woordvoerder wil zijn. Dat hebben zij geaccordeerd.

Waarvoor kan men je in de politiek wakker maken?

“ Koninkrijkrelaties en cultuur in eerste instantie als er problemen zijn. Deze hebben mijn voorkeur. Ik ken het cultuurveld als geen andere, als zwarte man. Zij noemen mij toch de zwarte kunstpaus. Daarnaast ken ik de strubbelingen met de Antillen en Aruba en die gaan mij aan het hart. Omdat ik denk dat er onnodig onduidelijk wordt gecommuniceerd. Het ligt aan beide partijen, niet alleen aan de Nederlandse kant. De Antillen maken verschillende fouten, die zie ik ook” .

Denk je dat je meer in de politiek zou kunnen doen dan je reeds doet voor de jongeren in Amsterdam Zuidoost en in de andere grote steden?

“ Ik zou persoonlijk niet meer kunnen doen, maar als tweede kamerlid kan ik meer mensen bij elkaar brengen. Dat je mensen kan stimuleren en dat je de weg naar de fondsen tot de middelen die beschikbaar worden gesteld, kan verbreiden. Je kan er altijd een politiek item van maken zodat het op de agenda komt. Op deze manier zou ik kunnen helpen en zeker met mijn persoonlijk engagement” .

Geef ons een aantal redenen waarom het zo belangrijk is dat Antillianen en Arubanen op 22 januari moeten gaan stemmen?

“ Waar ik altijd voor pleit en wat ik altijd geroepen heb, is als je in een land woont dan moet je participeren. Wij zeggen vaak wij gaan terug. Maar meestal blijven wij hier gewoon wonen. Maar ook al zou je teruggaan, het feit dat je in een land woont betekent dat je participeert en geniet van alle faciliteiten die het land biedt. Het is belangrijk te gaan stemmen. Want als je het niet eens bent met hoe men je behandelt of het niet eens bent met hoe bepaalde zaken lopen, door je stem kan je het een andere wending geven. Bovendien is je stem uitbrengen een ander belangrijke manier om mee te regeren. Op het moment dat je niet kiest betekent het dat je je stem weggooit en dat je de zittende partij een extra stem geeft. Ik denk dat wij veel meer moeten participeren in de Nederlandse samenleving, dat doen wij veel te weinig. Het is eigenlijk te gek voor woorden dat wij zo een gigantisch goed netwerk van mensen hebben binnen de Antilliaanse gemeenschap, mensen die hoge potentiëlen hebben en toch niet inzetbaar zijn op topopposities. En ook niet zichtbaar zijn binnen de politiek. Dat is jammer. Daarom is het van essentieel belang dat wij gaan stemmen. En op die manier onze rechten eisen. Niet alleen ons aan de plichten houden, maar onze rechten kunnen eisen. In dit land werkt het zo.”

Artwell Cain

DI PAPA PRETU DI ARTE TE NA MIEMBRO DI TWEEDE KAMER

Trahadó di teatro, direktor di Cosmic ku 30 trahadonan, un embahador pa arte i kultura, un bos pa hopi artistanan ku ta sali for di e punto di partida di diversidat.

John Leerdam ta e uniko antiano riba un lugá ku e por wordu eskohé riba e lista di un partido polítiko pa e elekshonnan nashonal di 22 di yanuari 2003. E ta riba number 17 di e lista di Partij van de Arbeid (PvdA). Esaki ta suficiente motibu pa OCaN-Info enfoká riba dje.

Kiko ta e motibu ku un trahadó di teatro eksitoso ta tuma e paso den direkshon di Tweede Kamer ?

‘Tur kos ku mi a hasi te awor aki tabata tin di ber ku politika i esei ta pone ku bo ta kambia bo limitenan i mediante bo spiritu kreativo bo ta bai mira politika di otro manera. Sèmper mi a esforsá mi mes pa asuntonan di antianonan los di loke ta pasa den teatro, e asunto di antianonan ta marginalisá na Hulanda. E kambio ta en berdat un kambio natural. El a kuminsá durante mi estudio na Merka na unda mi tabata envolví den e kampaña di Presidente Clinton. Mi tabata un di e shete kordinadonan, ku a ser delegá dor di e universidat na unda mi tabata senador,.

Banda di esei John Leerdam a fungi komo visepresidente di varios organisashonnan di estudiantenan pretu i karibense durante su formashon na Merka. Esaki tabata un klase di preludio pa su envolvementu ku e lantamentu di PAR. ‘Mi ta haña ku si bo kier integrá di berdat na Hulanda bo mester interesá bo mes pa e liñanan polítiko, den e kosnan ku ta ser eskohé. I si bo ta bai sinta na

mesa, esei mester ta bo punto di partida. Den e sentido ei semper mi a skohe pa tuma e punto di bista ku mi ta un hòmber pretu, nasé na Antias Hulandes ku un tata surnameño i un mama ku a nase na Saint Kitts. Esei ta formami. Esei ta kende mi ta,.

Na mart 2002 el a bira presidente di PvdA Amsterdam i besindario. Promé ku el a wordu eskohé, nan a puntré pa e bira wethouder na Amsterdam òf eventualmente presidente di stadsdeel Amsterdam Zuidoost. Na e momento ei e tabata kaba konsehero di e anterior Sekretario di Estado pa Kultura, Rick van der Ploeg i konsehero di Dick Benschop, otro anterior Sekretario di Estado di PvdA. Ademas John Leerdam ta den diferente komishonnan i direktivanan den kua el a haña hopi eksperensha “ Esei ta pone ku sèmper konsientemente komo komplemento bo ta laganan tende un otro sonido pa e ‘black cause’ na lugá di papia tokante alogtononan. Mi kier men ku esei politikamente pretu, i tambe pa ta un brug entre e diferente kulturanan pa sòru ku hendenan ta komuniká hopi mas un ku otro. E kestionnan ku mi tabata eksponé den mi piesanan di teatro tin di ber sèmper ku esei. Den piesanan manera O.J.Othello i Romeo i Julieta un eksperensha karibense, semper mi a ventilá un idea di un manera espeshal i sutil” .

Aki un tempu ora ku bo ta den Tweede Kamer bo ta un Antiano òf un miembro di Tweede Kamer pa e ‘black cause’?

“ Mi ta kere ku na promé lugá antiano, pero lo mi lucha sèmper pa e kestionnan ku tin di ber ku diversidat kultural den nos komunidad. Si komo antiano bo ta biba den un setting òf komunidad hulandes, lo bo tin ku enfrentá e kestionnan ku ta butá riba mesa .. Esei kier men ku bo tin ku duna forma for di bo perspectiva antiano. Tin hopi kosnan bon ku nos tin na Antias, pero tin sierto kosnan ku nos tin na Antias ku no ta na òrdu. Pues si bo ta bisa ku bo kier kombati e sistema for di un punto di partida positivo, bo mester analisá kiko ta traha, kiko ta funshoná i kiko no ta funshoná. I konsekutivamente kiko ta e estrategia ku mi ta bai uza ku mi por alkansá mas ku antianonan so, paso e ora ei bo ta haña apoyo” .

Kiko ta segun abo e mensahe pa Antias Hulandes i antianonan awor ku un antiano ta pará pa promé bes asina haltu riba lista di PvdA?

Mi ta kere ku e ta un rekonosimentu espeshal. E ta indiká ku tin un antiano ku ta yega mas aleu ku asuntunan antiano. Esei ta pone ku bo tin un balor añadi pa e hendenan aya, sino ta parse ku bo ta keda prediká pa bo mes parokia. I solamente ora ku bo por logra haña un base amplio ku un sonido universal sin pèrdè di bista di unda bo ta bini, lo bo ta okupá di un bon manera. Ta hopi importante pa antianonan i arubanonan apoyá mi i sigui tene mi na altura tokante e kestionnan’.

Segun John Leerdam kestionnan grandi manera pobresa i vivienda pa antianonan i arubanonan na Hulanda ta un punto di atenshon universal. ‘Hopi bes tin problema manera ora un hende yega aki ku e akohida i vivienda. Vivienda ta un problema masha importante pa antianonan i arubanonan, pero vivienda ta un problema pa tur hulandesnan. Na e siudatnan grandi tin problema ku vivienda i kon e Sociale Dienst ta funshoná, tin un problema tokante kon nos ta kondusí e debate di integrashon, tin un problema ku hendenan ku ta hulandes pa nan por yega na e medianan. Tin un paralisashon. Hendenan no ta bon informá, E sistema ta asina burokratiko ku nan ta mandabo di un banda pa otro. E ta un problema general. Antianonan ta sinti nan mes mas ademas gañá den e sentido dor di Hulanda, pasobra ku nan ta kere ku nan tin derecho riba dje. Esei ta manera ku nan ta sinti,.

Antianonan tin mas derechonan ku e otro gruponan den e komunidad aki?

“ Nan ta Hulandes na promé instansha, naturlamente nan tin tur derecho. I mi ta haña ku Hulanda por akohé nan di otro manera. Pero di otro banda lokual hu ta hunga un papel ta tur e diskushon tokante Antias i Aruba manera e ta wordu kondusi den Tweede Kamer i loke e partido politikonan ta

pensa tokante esaki. Loke ku bo ta ripará ta un alehamentu kompletu. Es desir no tin sentimentu tampoko. I loke mi papel mester ta, mi ta haña, ta pa krea e sentimentu aki di moda ku nan por mira ku e manera ku nan ta komuniká ku antiano no mester ta asina. Ta duel mi den mi kurason si mi tende nan papia di e manera ei. Tin bes mi mes ta spanta tanto literalmente komo figurativamente. Te ainda mi kier sa, na unda kos a bai malo. Ainda mi no a haña kontestanan kla” . Segun John Leerdam e relashon a dañu basta den e periodo di Hirsh Ballin komo ministro responsabel pa Antias i Aruba. E ta haña esaki straño en bista di e hecho ku CDA tabata mantené lasonan estrecho ku e gobièrno na mando e temponan ei Partido Nashonal, ku tambe ta Kristian Demokrata. “ Esei a kontinuá mediante Kabna i a dañu mas na e momento ku tur e kosnan di Kabna a pasa pa Binnenlandse Zaken i Koninkrijkrelaties”

Kua temanan politiko tin bo preferensha i riba kiko bo ta bai enfoká?

Eseinan ta maneho pa integrashon i maneho pa siudatnan grandi, kultura, relashonnan di reino I Surnam. Na e momento aki bo por indiká solamente algun kosnan. Bo no sa ainda kiko bo ta bai haña. Mi a bisa ku pa kultura mi kier ta e di dos bosero. Nan a akordá esaki.”

Pa kiko nan por lantabo foi soño den polítika?

‘Relashonnan den reino i kultura na promé instansha si tin problemanan. Esakinan tin mi preferensha. Mi konosé e tereno di kultura manera ningun otro, manera hòmber pretu. Nan ta yamami e papa pretu di arte tog. Ademas mi konosé e problemanan ku Antias i Aruba i nan ta duel mi. Pasobra ku mi ta haña ku sin nesidat no ta ser komuniká di un manera kla. E ta na tur dos banda no solamente na banda hulandes , Antias tambe ta kometé sierto faltanan, mi ta mira esei tambe,.

Bo ta kere ku den polítika bo por hasi mas di loke ku bo ta hasi kaba pa e hobennan na Amsterdam Zuidoos ti na e otro siudatnan grandi ?

‘Personalmente mi no por hasi mas, pero komo miembro di Tweede Kamer mi por uni mas hende. Ku bo por duna hendenan estimulo i ku bo por amplia e kaminda pa e fondonan pa e medionan ku ta disponibel. Bo por lag’e bira un item politiko di moda ku e por wordu poné riba agenda. Di e manera aki mi por yuda i sigur ku mi kompromiso personal,.

Menshoná algun di motibunanan ku ta indiká dikun ta asina importante ku antianonan i arubanonan tin ku bai vota di 22 di yanuari?

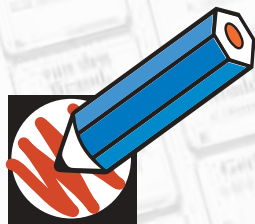
‘Semper mi a boga pa i mi a grita ku si bo ta biba den un pais bo tin ku partisipá. Nos ta bisa hopi bes ku nos ta bai bek. Pero generalmente nos ta keda biba aki gewon. Pero maske ku bo ta bai bek, e echo ku bo ta biba den un pais ta nifiká ku bo ta partisipá i bo ta goza di tur e facilidatnan ku e pais ta ofresé. Ta importante pa bai vota. Paso si bo no ta di akuerdo ku e forma ku nan ta tratabo of si bo no ta di akuerdo kon sierto asuntonan ta tuma lugá, bo por trese un kambio ku bo voto. Ademas si bo bai vota esaki ta un otro manera importante di goberná. Na e momento ku bo no ta bai vota esei ta nifiká ku bo ta tira bo voto afó i ku bo ta duna e partido na mando un voto ekstra. Mi ta kere ku nos tin ku partisipá hopi mas den komunidat hulandes, nos ta hasié masha tiki mes. En berdat ta inkreibel ku nos tin un netwerk sumamente bon di hendenan den komunidat antiano, hendenan ku tin posibilidatnan haltu i tog nan no ta disponibel pa posishonnan haltu. I nan no ta visibel tampoko den polítika. Esei ta lastima. Pesei ta sumamente importante ku nos bai vota. I di e manera ei nos ta eksigí nos derechonan. No atené nos solamente na nos obligashonnan, pero eksigí nos derechonan tambe. Asina kos ta bai den e pais aki’.

Artwell Cain

Maak gebruik van uw stemrecht!

Hasi uso di bo derecho di vota!

Make use of your right to vote!

Redactie-adres:

OCaN
Laan van Meedervoort 145A
2517 AX Den Haag
E-mail: ocan.antillianen-arubanen@wxs.nl

Redactie:

Artwell Cain
Irene Gumbs
Robert van der Hansz
Jenny Pourier.

Abonnementen (gratis):

Tel. 070-380 33 01

Productie:

Bemaco BV, Den Haag

Eindredactie: Jacques Hermelijn

ISSN 1567-9179